

**Examenul național de bacalaureat 2026**

**Proba E. a)**

**Limba și literatura română**

**Varianta 4**

**Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

**SUBIECTUL I**

**(50 de puncte)**

**Citește, cu atenție, textul de mai jos.**

Generația noastră nu știa ce înseamnă războiul, cu devastările, cu ororile sale și contactul brutal cu realitățile lui înfricoșătoare ne uluia. Mulți actori fuseseră mobilizați și, dezorganizat de lipsa lor, teatrul își amâna mereu deschiderea stagiunii\*.

Serile pe care înainte le petreceam la teatru, acum le petreceam în casă, cu ferestrele camuflate, tremurând în așteptarea fluieratului sergenților și a glasului adânc al clopotului Mitropoliei, care servea pe atunci și pentru a da alarma aeriană. [...]

În această stare sufletească, asistam la febra ce cuprinsese multă lume care, luând exemplul autorităților ce se evacua în Moldova, părăsea treptat Bucureștiul. Nu știam ce să fac: să plec, să rămân? Îmi pierdusem părinții, pe care îi adoram, câțiva ani mai înainte; toți ai mei erau pe front, eram singură în București cu băiețușul, care abia terminase prima clasă primară. [...]

De cum am sosit la Iași, am alergat la Teatrul Național să-mi revăd prietenii, colegii. Am găsit acolo, adăpostiți în clădirea teatrului, care cum putea, prin cabine și prin săli de repetiții, o mulțime de colegi ce-și lăsaseră totul în „teritoriul ocupat” și se refugiaseră la Iași. Luând exemplul de la ei, mi-am găsit și eu, de bine, de rău, un culcuș într-o cabină. [...]

Din fericire, am început să joc, să repet, să lucrez, să mă simt revenind la viață. În afară de artiștii valoroși ai Teatrului Național din Iași, erau acolo, în capitala Moldovei, devenită acum capitala țării, mulți artiști ai Teatrului Național din București și ai celui din Craiova, ca și de la teatrele particulare. Era acolo și Marioara Ventura, venită în țară de la Paris, erau Tănase, Marioara Cinsky și mulți artiști de operetă și revistă\*. Cu toate aceste forțe artistice reunite, directorul Teatrului Național, Alexandru Mavrodi, a deschis stagiunea 1916-1917, jucând toate genurile de teatru, reușind să reia o adevărată „viață teatrală” și să formeze și echipe de artiști care mergeau să joace pentru ostași la unitățile militare în refacere, până aproape de linia frontului. Acolo ne întâlneam uneori cu George Enescu, aplecat asupra viorii din care smulgea accente de nedescris, răspândindu-le vraja ca un dar al sufletului său. Căci Enescu era prezent pretutindeni unde arcușul lui putea aduce alinare și silueta sa, ușor adusă de umeri, o vedeam adesea trecând pe străzile Iașului în acea iarnă grea, ascunzând într-un manșon\* mic mâinile lui fermecate.

Mă împărțeam între munca de la teatru și cea de la spitalul instalat în localul Liceului-Internat, unde în fiecare dimineață mă duceam să lucrez, ca infirmieră, de cum sosisem la Iași.

Știam că e nevoie ca fiecare să ajute, cu toate puterile lui, la alinarea nenumăratelor suferințe pe care războiul le făcea să apese atât de greu asupra celor mulți și umili [...]. Am socotit că trebuie să-mi fac și eu datoria. Dar mă încrezusem cam mult în forțele mele și primul meu contact cu spitalul a fost greu. Am fost trimisă din prima zi să ajut la sala de operații, după o foarte scurtă explicație a sorei-șefe\*. [...]

M-am obișnuit, însă, treptat, cu munca aceea aspră, în care găseam o mulțumire nespusă când vedeam apărând pe chipurile supte de suferință un surâs, când doctorul trecea pe lângă pat spunând „merge bine” și știam că am ajutat și eu.

Maria Filotti, *La Iași. În vreme de război*, în volumul *Am ales teatrul*

\**stagiune* – perioadă determinată în cadrul fiecărui an, în care teatrele susțin reprezentații

\**revistă* – spectacol constând într-o succesiune de dansuri, cântece, scenete

\**manșon* – accesoriu vestimentar folosit pentru a apăra mâinile de frig

\**soră* – infirmieră

**A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.**

1. Indică sensul din text al cuvântului *înfricoșătoare* și al secvenței *aduce alinare*. **6 puncte**
2. Menționează numele orașelor românești din care proveneau actorii refugiați la Iași în 1916, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează profesia Mariei Filotti, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Maria Filotti se refugiază la Iași. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură morală a autoarei, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

**B.** Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă implicarea în acțiuni civice este importantă sau nu în situații de criză, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din volumul *Am ales teatrul* de Maria Filotti, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea numărului minim de cuvinte. 6 puncte

**În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.**

### **SUBIECTUL al II-lea**

**(10 puncte)**

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, rolul notațiilor autorului în textul de mai jos.

#### **PARTEA I**

*O cameră oarecare, neîngrijită și mobilată fără gust – camera-salon a familiei Chițimia I. Un glasvand\*, deschis aproape tot timpul, desparte acest salon de dormitor, care va fi plasat în fundul scenei. În dormitor, se află o oglindă, două noptiere și un pat foarte larg, în care doarme, acoperită până peste cap cu plapuma, Vica. Chițimia I, [...] vizibil marcat de o înceată și sigură degradare morală, îmbrăcat într-un halat de casă jerpelit, stă la masă, în salon, și cercetează niște hârtii, trăgând aprig din țigară. În acest timp, bombăne, fluieră, geme, trănțește scaunul. Vica se trezește și scoate de sub plapumă un cap acoperit cu păr roșcat, pus pe moațe. [...]*

VICA (cu un glas suferind): Eu nu am dreptul să dorm în casa asta? (Nu i se răspunde.) Întreb: eu nu am dreptul să dorm în casa asta? Există, în general, dreptul de a dormi?

Ion Băieșu, *Chițimia*

\*glasvand – ușă pliantă cu geamuri care separă două încăperi

#### **Notă**

Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

**În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.**

### **SUBIECTUL al III-lea**

**(30 de puncte)**

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un text narativ* aparținând lui Liviu Rebreanu sau lui Camil Petrescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj ale textului narativ studiat, relevante pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, registre stilistice, limbaj etc.).

#### **Notă**

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

**În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.**